

CVIČENIE 7.

Viazané a absolútne extrémny funkcie viacerých premenných.

Viazané extrémny.

Majme danú funkciu $f(x, y)$ a podmienku $g(x, y) = 0$. Ak $\varphi(t) : R^2 \rightarrow R$ je taká funkcia jednej premennej t , pre ktorú $g(\varphi_1(t), \varphi_2(t)) = 0$, tak lokálne extrémny zloženej funkcie $f(\varphi(t))$ nazývame viazané extrémny funkcie f vzhľadom na podmienku g .

Nájdite body viazaných extrémov funkcie viacerých premenných

1. $f(x, y) = xy - x^2 + y^2 + 2x - 5y + 3$, ak $2x + 3y = 1$.
2. $f(x, y) = xy$, ak $x + y = 1$.
3. $f(x, y) = \sin^2 x + \sin^2 y$, ak $x - y = \frac{\pi}{4}$.
4. $f(x, y, z) = xyz$, ak $x + y + z = 1$.
5. $f(x, y) = xy$ ak $x^2 + y^2 = 2$. Návod: Použite funkciu $\varphi(t) = (\sqrt{2} \cos t, \sqrt{2} \sin t)$.

Výsledky

1. $[\frac{47}{22}, -\frac{12}{11}]$ je bod viazaného ostrého lokálneho maxima
2. $[\frac{1}{2}, \frac{1}{2}]$ je bod viazaného ostrého lokálneho maxima
3. Body $[\frac{\pi}{8} + k\pi, -\frac{\pi}{8} + k\pi]$, sú body viazaného ostrého lokálneho minima.
Body $[\frac{5\pi}{8} + k\pi, \frac{3\pi}{8} + k\pi]$, sú body viazaného ostrého lokálneho maxima.
5. Body $[1, -1], [-1, 1]$ sú body viazaného ostrého lokálneho minima.
Body $[1, 1], [-1, -1]$ sú body viazaného ostrého lokálneho maxima.

Absolútne extrémny.

Veta. Spojitá funkcia $f : A \subset R^2 \rightarrow R$ definovaná na ohraničenej a uzavretej oblasti A nadobúda na tejto oblasti absolútne maximum aj absolútne minimum.

Absolútne extrémny môže funkcia nadobúdať buď

- vo vnútri oblasti A ako lokálne extrémny,
- alebo na hraničnej krivke ako viazané extrémny,
- alebo v bode, kde sa pretínajú dve hraničné krivky.

Nájdite absolútne extrémny funkcie f na uzavretej a ohraničenej množine M .

1. $f(x, y) = x^2 + y^2 - 2x + 4y$ $M = \{(x, y); |x| \leq 2, |y| \leq 3\}$.
2. $f(x, y) = xy$ $M = \{(x, y); x^2 - 1 \leq y \leq 1 - 3x^2\}$.
3. $f(x, y) = xy(4 - x - y)$ $M = \{(x, y); x \geq 0, y \geq 0, x + y \leq 6\}$.
4. $f(x, y) = x^2 - xy + y^2$ $M = \{(x, y); |x| + |y| \leq 1\}$.
5. $f(x, y) = e^{-(x^2+y^2)}(3x^2 + 2y^2)$ $M = \{(x, y); x^2 + y^2 \leq 4\}$.
6. $f(x, y) = \sin x + \sin y + \sin(x + y)$ $M = \{(x, y); 0 \leq x \leq \frac{\pi}{2}, 0 \leq y \leq \frac{\pi}{2}\}$.
7. $f(x, y, z) = x + y + z$ $M = \{(x, y, z); x^2 + y^2 \leq z \leq 1\}$.
8. $f(x, y, z) = xy + yz + zx$ $M = \{(x, y, z); x^2 + y^2 \leq z \leq 1\}$.